

Achtergrond / leeswijzer

Op 1 juli 2021 is de wijziging van de Drank- en Horecawet in werking getreden en is de wet hernoemd. De **Alcoholwet** is bedoeld om de verkoop van alcohol op een verantwoorde manier te laten gebeuren en richt zich met name op de verkopers (verstrekkers) van alcohol in horeca (hotel, restaurant en café), sportkantines, slijterijen en winkels. Het toezicht op de naleving van de Alcoholwet ligt bij de gemeente.

De nieuwe naam geeft beter aan dat het in deze wet draait om het risicovolle product alcohol. Bovendien zien de regels niet alleen toe op alcoholverkoop in de horeca, maar ook op de verstrekking van alcohol in bijvoorbeeld supermarkten, slijterijen, wijnwinkels en sportkantines.

De belangrijkste wijzigingen door de inwerkingtreding van de Alcoholwet zijn de volgende (waarbij de geel gearceerde wijzigingen van belang zijn voor de wijziging van de verordening)¹:

1. Naamsverandering: van Drank- en Horecawet naar Alcoholwet

Op 1 juli wordt de Drank- en Horecawet aangepast naar Alcoholwet. De nieuwe naam geeft beter aan dat het in deze wet draait om het risicovolle product alcohol. Bovendien zien de regels niet alleen toe op alcoholverkoop in de horeca, maar ook op de verstrekking in bijvoorbeeld supermarkten, slijterijen, wijnwinkels en sportkantines.

2. Verbod op bepaalde prijsacties

In de wet staat nu een verbod op het geven van meer dan 25% korting op alcoholhoudende drank in de detailhandel (zowel fysiek, als online). Dit geldt voor bijvoorbeeld supermarkten, slijterijen en webshops. Stuntaanbiedingen voor alcoholische drank als 'twee halen, één betalen' of '30% korting' zijn niet meer toegestaan. Doel hiervan is te voorkomen dat consumenten zich door prijsacties laten verleiden om meer alcohol te kopen dan zij van plan waren.

3. Verbod op wederverstrekking

Volwassenen zullen een strafbaar feit begaan, indien zij op voor publiek toegankelijke plaatsen, zoals in horeca en op festivals, alcoholhoudende drank geven aan minderjarigen. Dit verbod is gericht op verdere ontmoediging van alcoholgebruik door minderjarigen. Dat is nodig vanwege de wetenschappelijke aanwijzingen dat alcoholgebruik een negatieve invloed kan hebben op de hersenontwikkeling van jongeren. Ook brengt alcoholgebruik het risico met zich mee van het ontwikkelen van problematisch alcoholgebruik op latere leeftijd. Daarnaast is herhaaldelijk uit onderzoek gebleken dat jongeren in de meeste gevallen alcohol verkrijgen van meerderjarige vrienden of familie.

4. Regels voor online verkoop van alcoholhoudende drank

Bij online verkoop van alcoholhoudende drank is er een verplichte controle bij de online bestelling van de leeftijd (leeftijdsverificatie). Deze leeftijdsverificatie vindt plaats door middel van een verplichte leeftijdsvraag. Daarnaast moet de verstrekker beschikken over een geborgde werkwijze (document) en deze moet hij ook hanteren. Die werkwijze borgt dat de alcoholhoudende drank slechts wordt afgeleverd op het door de koper opgegeven adres of bij een distributiepunt en dat de leeftijd van de persoon aan wie alcohol wordt afgeleverd, wordt vastgesteld aan de hand van een geldig identiteitsbewijs. Deze nieuwe regels zijn gericht op de verdere ontmoediging van alcoholgebruik door minderjarigen. Met het oog op het groeiend aantal thuisbezorgkanalen voor alcoholhoudende drank is het van belang dat de detailhandel ook bij online verkoop de leeftijdsgrens naleeft en dat de toezichthouder op deze naleving kan controleren.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/publicaties/2021/07/01/overzicht-veranderingen-door-alcoholwet/Alcoholwet+overzicht.pdf>

5. Splitsing online supermarkt en online slijterij

Online slijters zullen geen andere producten meer mogen aanbieden dan die in fysieke slijterijen mogen worden aangeboden. Voor de fysieke slijters was al geregeld dat het aanbieden en verstrekken van sterke drank slechts gepaard mag gaan met aan het slijtersbedrijf gerelateerde producten en bedrijfsactiviteiten. De aankoop van sterk alcoholhoudende drank vindt door de scheiding meer bewust plaats.

6. Stage 14- en 15-jarige vmbo'ers

14- en 15-jarige leerlingen mogen tijdens een stage in het kader van hun vmbo-horecaopleiding alcoholhoudende drank verstrekken. Voorheen was dat 16 jaar. Hiermee worden de stagemogelijkheden verruimd.

7. Toegangsverbod slijterij voor minderjarigen zonder begeleiding vervalt

Het inmiddels overbodig geachte verbod op toegang tot een slijterij voor minderjarigen zonder begeleider van 21 jaar of ouder vervalt.

8. Minderjarige testkopers inzetten bij toezicht

Bij het toezicht op de naleving van het verbod voor minderjarigen om op publieke plekken alcoholhoudende drank in hun bezit te hebben, zullen gemeenten en de NVWA tóch 16- en 17-jarige testkopers mogen inzetten.

9. Betaalde proeverij in slijterijen

Bij gemeentelijke verordening kunnen betaalde proeverijen in alle slijterijen van een gemeente worden toegestaan. De proeverijen mogen dan plaatsvinden op dagen en tijden waarop de desbetreffende slijterij normaal gesproken gesloten is en de Winkeltijdenwet opening wel toestaat.

10. Aanwijzing alcoholoverlast-gebied

In geval van ernstige aantasting van de openbare orde, de leefomgeving of de volksgezondheid, zal bij gemeentelijke verordening een gebied kunnen worden aangewezen als alcoholoverlast-gebied. In die verordening kan dan worden bepaald dat:

- de verstrekking van zwakalcoholhoudende drank vanuit bepaalde verkooppunten verboden of beperkt wordt
- aanvragen voor een vergunning op grond van de Alcoholwet geweigerd kunnen worden, en
- er bepaalde verboden of beperkingen worden opgelegd, zoals het *happy hours*-verbod uit de wet.

11. Verstrekking alcoholhoudende drank op vervoermiddelen

De bevoegdheid om bij gemeentelijke verordening te kunnen bepalen dat op vervoermiddelen die bestemd zijn voor het vervoer van personen en waarop bedrijfsmatig of anders dan om niet alcoholhoudende drank wordt verstrekt, een medewerker aanwezig zal moeten zijn die beschikt over voldoende kennis en inzicht in sociale hygiëne. Hiermee kunnen de risico's op overlast door bijvoorbeeld commerciële bierfietsen, partybussen en op kleinere boten die door de binnenstad varen, verkleind worden.

12. Overbodige inrichtingseisen horeca en slijterijen vervallen

Inrichtingseisen voor horeca en slijterijen die grotendeels onnodig aanvullend zijn op de algemene eisen uit het Bouwbesluit vervallen. Bijvoorbeeld: eisen over elektriciteit en ventilatie in horeca. Ook gedateerde regels die niet meer proportioneel zijn in relatie tot het waarborgen van de volksgezondheid, zoals de verplichte aanwezigheid van twee toiletgelegenheden.

Algemene punten

De huidige Verordening Drank- en Horecawet Hilversum 2014 bevat op meerdere plaatsen verwijzingen naar de Drank- en Horecawet. Deze verwijzingen dienen te worden vervangen door verwijzingen naar de Alcoholwet. Dat zijn juridisch-technische wijzingen.

Op grond van artikel 43a van zowel de oude Drank- en Horecawet als de nieuwe Alcoholwet dient de gemeenteraad een Preventie- en handhavingsplan alcohol vast te stellen. Dit plan wordt elke vier jaar gelijktijdig met de vaststelling van de nota gemeentelijk gezondheidsbeleid vastgesteld. Het plan dient de hoofdzaken te bevatten van het beleid betreffende de preventie van alcoholgebruik, met name onder jongeren, en de handhaving van de wet. De gemeente Hilversum werkt samen met partijen in de regio (waaronder buurgemeenten, GGD en Jellinek) via een integrale aanpak aan het terugdringen van alcoholgebruik. De werkwijze voor de periode 2021 t/m 2024 is weergegeven in het Preventie- en handhavingsplan alcohol en drugs 2021-2024. Primair richt dit plan zich op het terugdringen van alcoholgebruik onder jongeren, maar er is ook aandacht voor andere doelgroepen en voor preventie van drugsgebruik. In het Preventie- en Handhavingsplan is afgesproken dat de lokale verordeningen binnen de regio Gooi- en Vechtstreek worden bekeken en op elkaar afgestemd. In de Ambtelijke Werkgroep PHP is besproken de punten genoemd onder 9 en 10 over te nemen in de lokale verordeningen. Punt 1 is iets waarvan ik zelf denk dat het raadzaam is om te wijzigen.

Met betrekking tot punt 1 – De naam van de Verordening

Belangrijk is de Verordening Drank- en Horecawet Hilversum 2014 te onderscheiden van de Horecaverordening Hilversum 2021. De Horecaverordening Hilversum 2021 gaat over alle vormen van horeca, waaronder bijvoorbeeld een hotel, restaurant, afhaalzaak, pension, cafetaria, café, snackbar, automatiek, discotheek, buurthuis, shishalounge of clubhuis. Hierin wordt geregeld dat een exploitatievergunning nodig is voor het exploiteren van een horecabedrijf, welke voorwaarden daarbij horen en aan welke voorschriften moet worden voldaan, wat de openingstijden mogen zijn etc. De Verordening Drank- en Horecawet Hilversum 2014 (die we dus willen wijzigen) gaat over regels rondom de verkoop en het gebruik van alcoholhoudende drank in relatie tot de volksgezondheid, zoals reclame, leeftijd en opleidingseisen. Gelet op de verwarring die ontstaat door het woord horeca in beide verordeningen lijkt het mij raadzaam de naam van de Verordening Drank- en Horecawet Hilversum 2014 te wijzigen naar Alcohol(wet)verordening Hilversum 2022. Nog los uiteraard van het feit dat we niet willen dat een gemeentelijke verordening is genoemd naar een niet (langer) bestaande wet.

Met betrekking tot punt 9 – Betaalde proeverijen in slijterijen

Een aantal gemeenten ziet het als een gemis dat slijterijen geen besloten en betaalde proeverijen mogen aanbieden binnen hun verkoopruimte. In alle regiogemeenten vinden dergelijke proeverijen georganiseerd door slijterijen wel al plaats buiten de verkoopruimte (de slijterij). Een proeverij is nauw verbonden met de primaire activiteit van de slijterij. Om gereguleerd een meer gelijk speelveld te creëren wordt een algemene vrijstellingsbepaling opgenomen. Vrijstelling wordt verleend van het in artikel 3, eerste lid, van de Alcoholwet opgenomen verbod om een horecabedrijf uit te oefenen zonder daartoe strekkende vergunning. Omdat bij een proeverij alcoholhoudende drank wordt verstrekt tegen betaling voor gebruik ter plaatse is hierbij sprake van een horecabedrijf. Vrijstelling van het verbod is dus nodig om een proeverij te kunnen organiseren. Daarnaast moet vrijstelling worden verleend van het verbod om een slijtlokaliteit gelijktijdig in gebruik te hebben voor het verrichten van andere bedrijfsactiviteiten dan die welke tot het slijtersbedrijf horen. Deze vrijstellingen zullen naar verwachting niet betekenen dat sprake gaat zijn van overmatig

alcoholgebruik. Het fenomeen van proeverijen bestaat al en betreft een gecontroleerde manier van het nuttigen van alcohol.

Het [Alcoholbesluit](#) regelt aan welke voorwaarden een betaalde proeverij in een slijterij moet voldoen. Deze voorwaarden hebben tot doel te voorkomen dat een situatie ontstaat waar het verschil tussen enerzijds een proeverij en anderzijds een café vervaagt. Ook hebben de voorwaarden tot doel het verschil tussen enerzijds het slijtersbedrijf en anderzijds de proeverij te benadrukken.

Artikel 6.1 van het Alcoholbesluit omschrijft de eisen waaraan de proeverijen moeten voldoen:

- 1) Eén proeverij per dag en maximaal drie per week;
- 2) De kosten zijn voor aanvang proeverij door leidinggevende vastgesteld;
- 3) De deelnemers zijn voor aanvang proeverij bekend bij leidinggevende;
- 4) De slijtlokaliteit is gedurende een proeverij gesloten voor publiek (alleen deelnemers proeverij toegestaan);
- 5) Er geldt een verbod op het verstrekken van alcoholhoudende en alcoholvrije drank voor gebruik elders dan ter plaatse (m.u.v. de drank die gedurende de proeverij verstrekt is).

Dit zijn praktische eisen die handvatten bieden voor handhaving waarmee geen vergaande administratieve lasten voor de ondernemer worden gecreëerd. Tot slot worden de tijdstippen voor een proeverij begrensd door de Winkeltijdenwet waarbinnen aandacht is voor het woon- en leefklimaat. Omdat een proeverij niet mag plaatsvinden gedurende de openingstijden van de slijterij én ze worden begrensd door de Winkeltijdenwet betekent dit praktisch gezien dat de meeste proeverijen zullen plaatsvinden tussen grofweg 18.00u en 22.00u.

Met betrekking tot punt 10 – Aanwijzing alcoholoverlast-gebied

In gemeenten waar zich een grote concentratie van alcoholverkooppunten bevindt veroorzaken bezoekers onder invloed van alcohol overlast. Het kan daarbij gaan om allerlei vormen van overlast, zoals geluidsoverlast, agressief gedrag of verstoring van de openbare orde. Uit de memorie van toelichting van de Alcoholwet blijkt dat vooral grote gemeenten hinder ondervinden van bezoekers onder invloed van alcohol en waar eerdere maatregelen (bijvoorbeeld het aanwijzen van een gebied waar het verboden is alcohol te consumeren en om aangebroken flessen en blikjes e.d. met alcohol bij je te hebben) niet hielpen. Dergelijke gebieden zijn in sommige gemeenten (bijvoorbeeld Gooise Meren) recent aangewezen op grond van de APV, namelijk rond scholen en in parken.

Om gemeenten een extra instrument te geven om op te treden tegen overlast van onder invloed zijnde bezoekers bevat de Alcoholwet de mogelijkheid tot het bij verordening aanwijzen van een alcoholoverlastgebied. Het ligt voor de hand dit artikel op te nemen in de verordening. Op grond van artikel 2.4.6 van de APV Hilversum is het verboden op een openbare plaats, die deel uitmaakt van een door het college aangewezen gebied, alcoholhoudende drank te nuttigen of aangebroken flessen, blikjes en dergelijke met alcoholhoudende drank bij zich te hebben. Het voorgestelde artikel gaat een stap verder: wanneer sprake is van ernstige aantasting van de openbare orde, de leefomgeving en volksgezondheid kan een alcoholoverlastgebied worden aangewezen. De burgemeester kan dan bepalen dat verstrekking van zwakalcoholhoudende drank vanuit bepaalde verkooppunten verboden of beperkt wordt, of dat er geen vergunningen meer worden verleend in dat gebied. De weigering een vergunning te verlenen kan reeds zonder aanwijzing van een alcoholoverlastgebied als redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de verstrekking van alcohol zal leiden tot verstoring van de openbare orde, veiligheid of zedelijkheid. Die weigering is echter beperkter dan het weigeren van een vergunning om de overlast, aantasting van het woon- en leefklimaat of de gezondheid als gevolg van verstrekking of verkoop van alcohol te voorkomen in een reeds belaste situatie, hetgeen het geval is op grond van het tweede lid onder b. In deze gebieden kan het aantal

verkooppunten worden beperkt door het weigeren van een aangevraagde vergunning. De weigeringsgronden moeten in het verlengde liggen van de gronden waarop het gebied als alcohol-overlastgebied is aangewezen.

Met betrekking tot punt 11 – Verstrekking alcoholhoudende drank op vervoermiddelen

Alcoholgebruik op vervoersmiddelen (zoals bierfietsen) is vooralsnog geen probleem in Hilversum (of de regiogemeenten). Daarom bestaat nu geen aanleiding extra eisen te stellen en deze vast te leggen in de verordening waardoor extra lokaal toezicht noodzakelijk zou zijn.

Met betrekking tot punt 12 – Overbodige inrichtingseisen horeca en slijterijen vervallen

Tijdens de evaluatie van de DHW kwam naar voren dat de eisen van het op de DHW gebaseerde Besluit eisen inrichtingen Drank- en Horecawet niet meer van deze tijd zijn: ze zijn namelijk al geregeld in het Bouwbesluit en ze verhogen de regeldruk. Ook vanuit de Vereniging Nederlandse Gemeenten is aangegeven dat de eisen onnodig aanvullend zijn op het Bouwbesluit. De enige bevoegdheid die is overgebleven voor gemeenten is het stellen van eisen aan de minimale vloeroppervlakte voor horeca en slijterijen. In de Ambtelijke Werkgroep PHP is besproken dat vooralsnog geen aanleiding bestaat de minimumvloeroppervlakte in de verordening te verhogen.